

Škoda způsobená provozem vozidla

Odpovědnost provozovatele vozidla za škodu způsobenou jeho provozem podle § 427 a násl. obč. zák. nevyklučuje souběžnou (solidární) odpovědnost řidiče tohoto vozidla podle § 420 odst. 1 obč. zák., který způsobil škodu při téže škodní události zaviněným porušením právní povinnosti, nejde-li o případ uvedený v ustanovení § 420 odst. 2 obč. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 990/2008, ze dne 1.7.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně Č. k. p., zastoupené advokátem, proti žalovaným 1) J. T., spol. s r.o. „v likvidaci“, a 2) T. K., o 34.785,- Kč, vedené u Okresního soudu v Karviné - pobočky v Havířově pod sp. zn. 113 C 406/2004, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 5. 2006, č.j. 11 Co 35/2006-115, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 5. 2006, č.j. 11 Co 35/2006-115, a rozsudek Okresního soudu v Karviné - pobočky v Havířově ze dne 18. 8. 2005, č.j. 113 C 406/2004-92, pokud jím byla zamítnuta žaloba vůči žalovanému 2) T. K. a rozhodnuto o nákladech řízení mezi žalobkyní a žalovaným 2), se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala po žalovaných 1) a 2) zaplacení 34.785,- Kč z titulu postihového práva vyplývajícího z ustanovení § 24 odst. 7 zákona č. [168/1999](#) Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění před novelou č. [377/2005](#) Sb. (dále jen „zákon č. [168/1999](#) Sb.“ nebo jen „zákon“). Tuto částku žalobkyně uhradila z důvodu tzv. kaskoregresu Č. p., a.s., jež poskytla plnění z havarijního pojištění poškozené L. C., spol. s r.o.

Okresní soud v Karviné - pobočka v Havířově rozsudkem ze dne 18. 8. 2005, č.j. 113 C 406/2004-92, uložil žalované 1) zaplatit žalobkyni 34.785,- Kč, vůči žalovanému 2) žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že žalovaný 2) jako řidič vozidla provozovaného žalovanou 1) způsobil dne 10. 9. 2001 dopravní nehodu, při níž bylo poškozeno vozidlo ve vlastnictví L., spol. s r.o. Jelikož vozidlo řízené žalovaným 2) nebylo v okamžiku škodné události smluvně pojištěno pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou jeho provozem, vzniklá škoda byla poškozené nahrazena Č. p., a.s. jako plnění z jejího havarijního pojištění. Následně žalobkyně poskytla Č. p., a.s. z garančního fondu plnění odpovídající jejímu regresnímu nároku, čímž jí podle § 24 odst. 7 zákona č. [168/1999](#) Sb. vzniklo postihové právo vůči tomu, za něhož plnila. Okresní soud shledal nárok žalobkyně vůči žalované 1) oprávněným, neboť žalovaná 1) jako provozovatel vozidla odpovídá za škodu způsobenou jeho provozem podle § 427 občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“). Ohledně žalovaného 2) soud konstatoval, že nárok žalobkyně vůči řidiči vozidla nevyplývá z žádného ustanovení zákona č. [168/1999](#) Sb. ve znění „do 31. 12. 2002“, neboť se nejedná o regresní nárok na náhradu škody vůči žalovanému 2), nýbrž o postih vzniklý plněním žalobkyně poškozené. Z těchto důvodů žalovaný 2) není ve sporu pasivně legitimován; okresní soud proto žalobu vůči němu zamítl.

K odvolání žalobkyně proti zamítavému výroku a výroku o nákladech řízení mezi žalobkyní a žalovaným 2) Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 22. 5. 2006, č.j. 11 Co 35/2006-115, rozsudek okresního soudu v napadeném rozsahu potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího

řízení. Odvolací soud převzal skutkový stav, jak byl zjištěn soudem prvního stupně, a ztotožnil se i s jeho závěrem, že žalovaný 2) není ve věci pasivně legitimován. Žalobkyně (podle odvolacího soudu) opírá svůj nárok vůči žalovanému 2) o ustanovení § 24 odst. 8 zákona č. 168/1999 Sb. ve znění zákona č. 47/2004 Sb. (správně zákona č. 377/2005 Sb.), podle něhož solidárními dlužníky pohledávky žalobkyně na náhradu jí poskytnutého plnění jsou provozovatel a vlastník vozidla; řidič vozidla je solidárním dlužníkem tehdy, pokud za škodu odpovídá. Dovolatelkou zastávaný výklad ustanovení § 24 odst. 2 písm. b) a odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb. ve znění do 31. 12. 2002 však nelze „podřazovat současnému znění zákona“, jelikož pro takový extenzivní výklad předmětných ustanovení nelze najít v zákoně č. 168/1999 Sb. oporu. Pokud by odvolací soud vycházel ze současného znění zákona č. 168/1999 Sb., porušil by „zásadu nepravé zpětné účinnosti“. Odvolací soud proto rozsudek okresního soudu jako věcně správný potvrdil.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) a jako dovolací důvod uvádí, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.]. Žalobkyně zpochybňuje závěr, že žalovaný 2) není ve sporu pasivně věcně legitimován, k němuž odvolací soud dospěl nesprávným výkladem ustanovení § 24 odst. 7 zákona č. 168/1999 Sb., ve znění účinném ke dni pojistné události. Osobou, na níž se pojištění odpovědnosti vztahuje [§ 2 písm. f), § 6 odst. 1 zákona], je nejen provozovatel vozidla, který odpovídá za škodu podle § 427 obč. zák., nýbrž i jeho řidič, který vznik škody zavinil (§ 420 odst. 1 obč. zák.). A contrario osobou bez pojištění odpovědnosti (vůči níž žalobkyni svědčí podle § 24 odst. 7 zákona postihové právo na náhradu toho, co za ni plnila), je potom každá osoba, která odpovídá za škodu způsobenou provozem nepojištěného vozidla, tedy (v posuzované věci) provozovatel a řidič vozidla. Z uvedeného podle dovolatelky vyplývá, že žalovaný je ve sporu pasivně legitimován, neboť odpovídá za vzniklou škodu podle § 420 odst. 1 obč. zák. a současně je osobou bez pojištění odpovědnosti. Jelikož napadené rozhodnutí je v rozporu s hmotněprávní úpravou pojištění odpovědnosti za škodu i judikaturou soudů, žalobkyně navrhuje, aby jej dovolací soud spolu s rozhodnutím okresního soudu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 7. 2004, č.j. 41 Cm 8/2004-10, které nabylo právní moci dne 12.8.2004 a dne 17.10.2005, byla žalovaná 1) zrušena s likvidací a jmenován likvidátor.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, oprávněnou osobou, zastoupenou advokátem ve smyslu § 241 odst. 1 o.s.ř., dospěl k závěru, že dovolání, které je podle § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o.s.ř. přípustné, je i důvodné.

Podle § 237 odst. 1 o.s.ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [písm. a)], jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [písm. b)], jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [písm. c)].

Dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu není přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř., neboť napadený rozsudek byl jeho prvním rozhodnutím ve věci; zbývá proto posoudit přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o.s.ř.).

Podle § 2 písm. f) zákona č. [168/1999](#) Sb. se pro účely tohoto zákona pojištěným rozumí ten, na jehož odpovědnost za škodu se pojištění odpovědnosti vztahuje.

Podle § 4 věty první zákona uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti (dále jen „pojistná smlouva“) je povinen vlastník nebo spoluvlastník (dále jen „vlastník“) tuzemského vozidla nebo řidič cizozemského vozidla, nestanoví-li tento zákon jinak.

Podle § 6 odst. 1 zákona se pojištění odpovědnosti vztahuje na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě.

Podle § 24 odst. 2 písm. b) zákona Kancelář (tj. Č. k. p.) poskytuje z garančního fondu poškozenému plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba bez pojištění odpovědnosti.

Podle § 24 odst. 7 věty první zákona Kancelář má právo proti tomu, kdo odpovídá za škodu podle odstavce 2 písm. a) a b), na náhradu toho, co za něho plnila.

V rozsudcích ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2837/2007, a ze dne 11. 3. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1778/2007, Nejvyšší soud vyslovil názor, že osobou bez pojištění odpovědnosti ve smyslu § 24 odst. 2 písm. b) zákona č. [168/1999](#) Sb. je nikoli osoba, která nesplní povinnost (vyplývající z ustanovení § 4 tohoto zákona) uzavřít k provozovanému vozidlu pojistnou smlouvu, nýbrž osoba odpovídající za škodu způsobenou provozem vozidla, ke kterému taková pojistná smlouva nebyla uzavřena. Přitom odpovědnost provozovatele vozidla za škodu způsobenou jeho provozem podle § 427 a násl. obč. zák. nevyklučuje souběžnou (solidární) odpovědnost řidiče tohoto vozidla podle § 420 odst. 1 obč. zák., který způsobil škodu při téže škodní události zaviněným porušením právní povinnosti, nejde-li o případ uvedený v ustanovení § 420 odst. 2 obč. zák. (srov. rozsudek publikovaný pod č. 29/1979 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, případně výše citované rozsudky Nejvyššího soudu). Má-li tedy Č. k. p. (žalobkyně) podle § 24 odst. 7 a § 24 odst. 2 písm. b) zákona právo postihu vůči každému, kdo odpovídá za škodu a za koho plnila, svědčí jí toto právo vůči řidiči (nepojištěného) vozidla tehdy, odpovídá-li řidič za škodu vzniklou při provozu tohoto vozidla. Bylo by totiž proti smyslu daného ustanovení, pokud by postih nebyl možný proti osobě, která odpovídá za škodu na základě zavinění; opačný výklad by možnost postihu nepřiměřeně zúžil.

Z uvedeného vyplývá, že nezohlednil-li odvolací soud (resp. soud prvního stupně) při posuzování nároku žalobkyně odpovědnost žalovaného 2) za způsobenou škodu, řešil v napadeném rozhodnutí otázku jeho pasivní věcné legitimace v rozporu s judikaturou i hmotným právem. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu, proti němuž je dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o.s.ř. a že dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. byl uplatněn opodstatněně. Z těchto důvodů rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243b odst. 2 věta za středníkem o.s.ř.) a vzhledem k tomu, že důvod, pro který byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně ve výrocích, jimiž bylo rozhodnuto ve vztahu k žalovanému 2), dovolací soud (v uvedeném rozsahu) zrušil i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)